

IZHAJA VSAK DAN

Študi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične štev. se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 nvd. (10 stot.) OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglaševanje v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnjaja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema inšeriatni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: na celo leto Kron 5-20, na pol leta Kron 2-60. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in ne vračajo. Naročnino, oglaševanje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnih konsorcij lista „Edinost“. — Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga s omejenim poročilom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 20. Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON II. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Poslanska zbornica.

DUNAJ 6. (Izv.) V parlamentu se je danes nadaljevala debata o predlogu glede zvišanja davka na žganje in sicer precej uspešno. Rusin Lukaczewicz, član bukovinske skupine je govoril samo dve uri in tako se je posrečilo zaključiti debato in izvoliti generalnega govornika, katerih eden se je takoj odpovedal besedi.

Tekom debate je prišlo do skrajno obžalovanja vrednih prizorov, ki so nudili Nemcem novo sliko nesrečne slovanske nesloge. Poslanec Kurylowicz, ki se smatra za Ruso, katero narodnost Rusini v Avstriji negirajo, je govoril o avstrijski zunanji politiki in priporočal zbižanje z Rusijo. Rusini so pričeli radi tega govornika vehementno napadati in ga obklati z najgršimi provkami: „Vi hlapci ruskega carja! Vi delate za interese Rusije! Izdajalec domovine!“

Posl. F o l i s: „Rusi nimajo v avstrijskem parlamentu ničesar opraviti!“

Zaman so skušali Čehi posredovati in prositi Rusne, naj priznajo Kurylowicu svobodo govora. Rusini so kritični kar naprej; poslanec Čehelski je grozil govorniku celo s zaušnicami, drugi Rusini pa so vpili: „Ruski rublji, kje jih imate! Plačan subjekt, vohun, renegat, ruski žandarm!“

Posl. Choc: „Ali je to slovanska solidarnost?“

Rusini: „Mi se poživljamo na slovansko solidarnost!“ V tem trenutku je skočil poslanec Budzynowski h Kurylowicu, mu iztrgal njegov rokopiš iz rok in ga vrge po zbornici, kar je povzročilo med Rusini veliko veselje. Prišlo je do novih neprijetnih prizorov in predsednik je zaman opominjal z zvonom Rusne k miru. Prepri med Rusini in Čehi so se nadaljevali še potem, ko je Kurylowicz že končal svoj govor.

Koncem se je se vršila razprava o nujnem predlogu posl. Pachera, naj dovolji vlada 20 milijonov za zboljšanje materialnega položaja učitelstva. Pachar se je toplo zavzemal za učiteljske interese, a je naletel pri Čehih in socialistih na hud odpor, ki so mu očitali, da ravno njegova stranka s svojo obstrukcijo v češkem deželnem zboru onemogočuje sanacijo učiteljskih razmer. Pacherev predlog je jako karakterističen za nelskrenost in nepoštenost Nemcev.

Interesantni dogodki so se vršili v odsekih. V proračunskem odseku je poročal poslanec dr. Steinwender o aferi „Canadian Pacific“. Zbornica je pričakovala natančnejših podatkov, kakor jih je podal referent, ki se je omejil le na principijalni pomen izseljeniškega vprašanja in poudarjal, da so si glede nezakonitega postopanja pri agitaciji, vse v Avstriji koncesijonirane izseljeniške družbe, podobne kakor krajač kraja. Vendar pa je izjavila jako živahne komentarje Steinwenderjeva osira kritika avstrijske zunanje politike. Govornik je namreč v svojem referatu izjavil, da glede izseljevanja prebivalstva ne leži toliko krivda v nezakoniti agitaciji izseljeniških družb, ampak v prvi vrsti v bedi, ki vlada v državi. A ta je posledica popolnoma zgrešene in ponesrečene zunanje politike avstrijske diplomacije. „Naša zunanja politika“, je rekel Steinwender, „samo žre denar, onemogoča produkcijo in preganja ljudi iz domovine.“ Jako ostre, a vendar pravične besede.

V justičnem odseku se je zbral hud vihar nad glavo justičnega ministra dr. Hochenburgerja, ki je zašel v zadnjem času v zlorabljanju svoje moči tako daleč, da je posegel celo v neodvisnost pravosodja. So-

cijalni demokrati so radi tega predlagali na današnji seji justičnega odseka najostrejšo grajo in nezaupnico Hochenburgerju. O predlogu se je razvila jako živahna debata in značilno je, da se celo nemški nacionalci niso upali ničesar oporekati. Odsek je sklenil pozvati justičnega ministra za prihodnjo sejo na odgovor, nakar pride predlog o nezaupnici takoj na dnevni red. V kritičnem trenutku je načelnik odseka, nemški nacionalist prof. Waldner, prisločil Hochenburgerju na pomoč in izjavil, da se sme odsek peščiti le z onimi stvarmi, ki mu jih odkaže zbornica in da razprave o nezaupnici ne pripusti. Poslanec so temu oponirali, a Waldner se je pričel delati užaljenega in je kar zaključil sejo in odšel iz dvorane. To je izzvalo med poslanci viharno ogorčenje. Kritizirali so ostro servilno postopanje odsekovnega načelnika in zahtevali od podnačelnika, naj on otvori novo sejo, da se razprava nadaljuje.

Ker pa se je med tem pričela plenarna seja zbornice, je moral odsek prekiniti razpravo in pride predlog za nezaupnico na dnevni red prihodnje seje. Hochenburger dobi čisto gotovo kolosalno zaušnico.

V naslednjem podajemo sejo po poročilu:

Začetkom današnje seje je bil najprej zaprišežen novozvoljeni češki poslanec, agrar Malik, nakar se je nadaljevala debata o predlogu glede zvišanja davka na žganje. Najprej je govoril kot manjšinski poročevalec, Rusin Lukaczewicz, za njim pa poslanec Dam m, Kurylowicz in Battisti, nakar je bila debata zaključena in izvoljena glavna govornika. Generalni govornik pro, Teitschik, se je odpovedal besedi. Za generalnega govornika contra je bil izvoljen socialist Güter. Nato je bila razprava prekinjena.

Posl. Pachar je utemeljeval svoj nujni predlog glede nakazila 20 milijonov kron za regulacijo učiteljskih plač.

Tekom govora rusofilskega poslanca Kurylowicza je prišlo do živahnega prerekanja med Kurylowiczem in češkimi narodnimi socialisti na eni in Rusini na drugi strani.

Posl. Battisti (ital. soc.) je poudarjal, da se le neznan del dohodkov iz novih davkov porabi za materialno zboljšanje uradnikov in slug, dočim pade glavni del militarizmu v žrelo. Glede deželne uprave je Tirolska na najslabšem. Volilna reforma za tirolski deželni zbor, ki so jo skovali klerikalci skupno z nemškimi in italijanskimi liberalci, je najslabše delo, kar jih je bilo vstvarjenih v Avstriji v ustavnem življenju. V očigled tem razmeram je ločitev italijanskega dela Tirolske od nemškega neobhodno potrebna, kakor tudi proglastev avtonomije Trente, kjer so gospodarske krize, zaplembe in politična preganjanja na dnevnem redu. Govornik navede velikanske zasluge, ki jih je izkazala Italija Avstriji v zadnjih mesecih. Kajli le s pomočjo Italije se je zamogla Avstrija izogniti raznim komplikacijam. V znak simpatije do zvezne države naj Avstrija radi tega ustreže italijanski želji glede univerze in avtonomije Trente.

Nato je bila razprava prekinjena. Prihodnja seja v torek ob 3 pop.

Zborovanja odsekov.

DUNAJ 6 (Ker.) Socijalnopolitični odsek je danes nadaljeval razpravo o noveli pokojninsko - zavarovalnega zakona. Vladni zastopnik, sekcijski šef dr. Wolf, je izjavil, da se vlada v glavnem strinja z načrtom dr. Lichta.

Obrtni odsek je nadaljeval dopoldne generalno debato o krošnjarski predlogi. Vladni zastopnik, sekcijski šef Müller, je

branil vlado proti napadom poslanca Reumanna.

V imunitetnem odseku so bili za celo vrsto zadev izvoljeni poročevalci.

V proračunskem odseku je podal posl. dr. Steinwender obširno poročilo o razpravah pododseka o aferi „Canadian Pacific“. Govornik je rekapituliral vsa posvetovanja in je posebno poudarjal, da je pododsek prišel do prepričanja, da je korak trgovskega ministrstva, ki je hotelo s podreditvijo koncesije „Canadian Pacific“, doseči neodvisnost avstrijskega paroplovnega prometa od severo-atlantskega paroplovnega kartela, treba ne samo odobravati, ampak tudi vstrajati pri tem. Tekom se nedokone preiskave proti „Canadian“ in severonemškim paroplovnim družbam se je pokazalo, da postopanje slednjih ni bilo nič boljše od „Canadian“. Kar se tiče nastopa voljnega ministrstva glede izstajanja nabornikov, je nekam čudno, da je prišla vojna uprava temu na sled šele potom Grünhuta. Agitacija družbe „Canadian“ napravila z ozirom na že stare prakse severonemških paroplovnih družb jako neznamenit efekt. Virok izseljevanja ne leži toliko v agitaciji, kakor v prvi vrsti v neugodnih pridobitnih razmerah. Izseljevanja re kaže ustavljati radi po-

manjkanja dela, treba je le samo regulirati in sicer s politiko, ki bi omogočila prebivalstvu, živeti v Avstriji. Referent je končno predlagal resolucijo, ki odobrava politiko trgovskega ministrstva in pozivlja vlado, naj pazi na nezakonito agitacijo najsiho katekole izseljeniške družbe. Govoril je še posl. Stapsnikl, nakar je bila razprava prekinjena. Prihodnja seja v torek ob 10 dopoldne.

V justičnem odseku je stavil pred prehodom na dnevni red posl. dr. Renner sledeči predlog, ki naj bi prišel kot prva točka na dnevni red: „Odsek smatra ukor justičnega ministra okrajnem sodniku Erlu kot kršitev neodvisnosti sodnikov in izreka radi tega justičnemu ministru svoje nezaupanje.“

O predlogu se je razvila daljša živahna debata, tekom katere je bilo stavljenih več različnih formalnih predlogov in je bilo tudi sklenjeno, da pride ta slučaj kot prva točka na dnevni red prihodnje seje.

Načelnik dr. Waldner je izjavil, da bo povabil justičnega ministra k prihodnji seji, da dobi priliko, da se lahko še pred prehodom na dnevni red izjavi o tem vprašanju; vendar pa predloga posl. Rennerja ne more dati na glasovanje, ker ni bil izročen odseku. Nato je bila seja zaključena.

Proti ponemčevanju na državnih železnica v področju tržaškega ravnateljstva.

INTERPELACIJA

poslanecv dra. Rybářa, Blankinija, dra. Gregorina, dra. Ravnhirarh in tovarišev na Njeg. Eksecucio c. kr. žel. ministra radi zastopljanja slovenskih in hrvaških uradnikov in uslužbencev c. kr. državnih železnic od strani ravnateljstva v Trstu.

Razmere, ki so zavladale zadnji čas v področju ravnateljstva c. kr. državnih železnic v Trstu v narodnostnem oziru, postajajo čimdalje bolj neznosne in jasno pričajo, da merodajni činitelji tega ravnateljstva delujejo pod vidnim vplivom in pritiskom neke ponemčevalne tendence, ki jo morajo Jugoslovani najstrožje obsojati.

Ne samo, da se v vseh panogah c. k. državno-železniške službe zastopljaja na (najbrezobzirnejši) način slovensko-hrvaški element; ne samo, da je število slovenskega in hrvaškega uslužbenstva, posebno uradništva, v področju gorilmenovanega c. k. železniškega ravnateljstva v kričnem nerazmerju s številom slovenskega in hrvaškega prebivalstva; — se še to malo slovensko-hrvaškega uslužbenstva na njegovih domačih tleh na vse mogoče načine zastopljaja, šikanira in preganja.

Da podpisani podkrepimo te svoje trditve, navajamo sledeča dejstva:

Proge tržaškega c. k. železniškega ravnateljstva merijo 1031 km.; od teh jih teče po slovenskih, oziroma hrvaških tleh 1003 km. in 28 km. po italijanskih tleh (proga Tržič-Červinjan-Belvedere). Po statusu z dne 31. decembra 1912 je štelo tržaško c. k. železniško ravnateljstvo 458 uradnikov (vštevši uradniške aspirante, in honorarne uradnike). Od teh jih je pripadalo 262 nemški, 145 slovenski in hrvaški ter italijanski narodnosti. V razmerju s prebivalstvom, stanujočim v okolici c. k. železniškega ravnateljstva v Trstu, bi moralo biti uslužbenih pri tem ravnateljstvu 357, ali 77.97% uradnikov slovenske, 86 ali 18.99% uradnikov italijanske in le 15 ali 3.4% uradnikov nemške narodnosti. V resnici pa je 145 uradnikov slovenske, 51 uradnikov italijanske in 262 nemške narodnosti; torej je uradnikov slovenske in hrvaške narodnosti 212 manj, onih italijanske narodnosti pa 35, med tem,

ko je uradnikov nemške narodnosti 247 več, kakor bi jih moralo biti po statistiki prebivalstva.

Kako se premešča uradnike? Premešča se redno le mlajše uradnike in to v pretežni večini uradnike nemške narodnosti. Tako je tržaško c. k. železniško ravnateljstvo v tekočem letu premestilo Nemca asistenta Adolfa Lukana iz Sv. Lucije-Tolmina v Gorico, asistenta Roberta Herzoga iz Podnarta in asistenta Mario Adrario iz Podbrda na Jesenice. Po tem premeščenju sta prišla na Jesenice k prometu dva nemška uradnika, med tem, ko sta oba slovenska uradnika na tel postaji odšla od prometa, in sicer eden radi bolezni, drugi pa vsled premestitve. Tako sta torej nekdanjo slovensko postajo na slovenskih Jesenicah zasedla nemška uradnika. — Enako se tudi na postajo Gorico c. k. drž. kolodvor premešča le nemške uradnike, ker tako zahteva tamošnji postajenačelnik, inšpektor Fran Wieser, ki se je pri neki priliki izrazil: „Ich wähle mir meine Beamten selber aus“, in kar je dokazano po aktih, ležečih pri višjem inšpektorju dr. Karolu pl. Seemann u. Zahtevo načelnika Wieserja, da pridejo v Gorico samo nemški uradniki in uslužbenec, podpisajo, oziroma izpolnjujejo gg. Leo Breymann, inšpektor in prometni kontrolor, Richard Bierhandl, inšpektor in podnačelnik V. oddelka, Karol Pallasmann, višji inšpektor in načelnik V. oddelka, in že prej omenjeni višji inšpektor dr. Karol pl. Seemann.

V Gorici je nameščenih: 9 nemških, 2 italijanske in 4 slovenski uradniki; 9 nemških, 2 italijanske in 8 slovenskih poduradnikov; 32 nemških, 2 italijanske in 35 slovenskih slug; 31 nemških, 1 italijanski in 36 slovenskih delavcev. Skupno je tedaj v Gorici 81 Nemcev, 6 Italijanov in 83 Slovencev. Omeniti moramo še, da se število

vožnji ne zadene tam onkraj na pesek. Potem minejo zopet dnevi in tedni, daleč proč od človeških naselij, dokler ne najdemo v pragozdih skritega kotička. Brez obroja in brez telesne hrane — čemu naj bi v bodoče branili življenje pred smrtjo? In tam, kjer ni še nikoli človeška noga gazila trave, hočem skleniti veje in grmičevje kupičiti nad se in padajoče listje naj me zastuje v jeseni ter pokrije, da izgine z zemlje živčih. Tam hočem spati, noben glas z moje zemlje naj ne bo dospeval tu sem in oteževal njene duše. Težko je še dalje vlačiti svoje telo. Ali moram še to naložiti svojim trudnim udom — radi nje!“

Tu pa tam je globok zvok njenega glasa prodiral do osamelega mladnika in je pretresal njegovo srce — ponosno je vzravnal glavo z mogočno obilico las — zdelo se je, da je navdušena in da govori o velikih stvareh. In potem je prihajalo globokomirno, oddaljeno pevanje domov vračajočih se viničarjev skozi večerno tišino iz doline, da mu je tožno prodiralo v dušo. (Dalej).

PODLISTEK

Norec vojvodinje.

Florentinska novela Ernsta Remina.

Glas mu je zvenel posebno jako in globoko. Obrnil se je proč, a ona si je pokrila oči z rokama.

„Clarissa!“ je začel po kratkem presledku, „dovoli, da ti poljubim roko, kajti ločiti se hočem. Nisva ustvarjena drug za drugega — rekla si!“

Potegnila je roko s čela.

„Raffaello“, je rekla naenkrat proseče, „v tvojih očeh čitam, da hočeš oditi, in da hočeš na mojo dušo zvaliti težko breme in trpko očitjanje. Povej, ali mi hočeš res storiti to, kar sedaj v obupu — — —“

Ni se upiral nje nemi prošnji.

„Pojdem na Špansko“, je odgovoril temnega pogleda, „vkrcam se na Kolumbove otoke. Nikdar ne boste več čuli o meni.“

„Prišel mi, da boš skušal začeti v novem svetu z novim življenjem.“

Obotavljal se je, potem je preletel rahel usmev njegov obraz.

„Da“, je rekel, „v novem svetu začnem novo življenje.“

„V kolikor nas ne vara naša vera in naša nada“, je dostavil sam sebi.

Pogledala ga je globokim toplim pogledom.

Potem mu je preko blazine nudila desnico. ki jo je obdržal za hip v svoji.

„O lepa roka, tako lepa in mehka in draga, a kruta in trda za mojo rano“ — je rekel počasn z besedami Petrarce ter je prizidil nje rok k svojim ustnicam.

Potem se je Raffaello obrnil, hotel oditi.

„Raffaello, ljubi, prijatelj moj, brat, bodi zdrav!“ je šepetala in ga zrla otožno, kako odhaja po stopnišču navzdol. Potem se je zgrudila nemo na blazino in vroča reka solz je privrela iz njenih oči, ki jih je pokrivala z obema rokama.

nemških uslužbencev vseh kategorij neprestano več, ker se vedno premešča, oziroma kilče nemške uslužbenke iz nemških krajev, kakor iz Beljaka, Celovca, Solnograda v Gorico. Pribiti moramo tudi dejstvo, da se komaj dole nemške delavce nastavlja za čuvaje ali za vlakospremno osebje, med tem, ko morajo delavci slovenske narodnosti le delati v skladišču, dasi mnogi teh slovenskih delavcev služijo pri železnici do pet in več let. Kako drakonično nastopa načelnikstvo gorške postaje, kaže sledeči fakt:

Neki slovenski delavec je bil, ko je v skladišču govoril slovenski, kaznovan s 3 kronami. Ker je ravnateljstvo spoznalo to kazeno za predrakonično, in neutemeljeno, mu jo je pozneje odpustilo.

Germanizacijo na državnem kolodvoru v Gorici podpirajo pri ravnateljstvu in Trstu sledeči gospodje: Dr. Ernest Samonigg, železniški koncipist pri VI. oddelku, ki je tajnik primorskega Volksrata in predsednik Vereina deutscher Staatsangehörigen in Küstenland, Edvard Freudlsperger, železniški tajnik in podnačelnik VII. oddelka, ki ima tudi pri Volksratu eno prvih besed, je zaupnik referentov posameznih oddelkov, in zaupno posreduje premeščanja nemških uslužbencev iz drugih ravnateljstev k tržaškemu ravnateljstvu, in dr. Robert pl. Sauter, cesarski svetnik, višji inšpektor in načelnik VI. oddelka.

Kako se protežira nemške uslužbenke v službi sami, sledeče:

Dokazano je, da se nemških uradnikov ne kaznuje, dasi so zagrešili največje prometne nerednosti, ker tega ne dopuščajo Wieser, Blerhandl, Breyman in Pallasmann. V ilustracijo sledeči slučaj: Prometni poduradnik Novotny Venceslav v Avčah je bil radi prometnih nerednosti večkrat kaznovan z globo od ene do petih kron; nemška prometna uradnica v Gorici, uradniški aspirant Moric Pleifer in asistent Adolf Lukan sta zakrivila velike prometne nerednosti, celo prometno nevarnost, a sta bila samo karana, tako da se ta dva gospoda javno bahata v gorški kolodvorski restavraciji, da se jima ni treba ničesar bati, četudi bi naredila karambol.

Slovenec vlakovodja Fran Sterle je bil meseca oktobra 1912 radi nereda pri prometu suspendiran, a še do danes ni uvrščen nazaj med vlakovodje; Nemec vlakovodja Filip Mokre je bil meseca avgusta 1913 na postaji v Avčah kmalu zakrivil trčenje vlakov števil 195 in 74. Ker je Filip Mokre zaupnik prometnega kontrolorja Breymana in agitator za načelnika Wieserja, se je preiskava ustavila, oziroma se po predpisih ni naznanila c. kr. generalni inšpekciji za avstrijske železnice na Dunaju, ker bi to naznanilo škodovalo prometnemu kontrolorju Breymannu.

Nemec strojevodja Greger Venceslav je bil meseca marca 1913 obsojen radi tatvine v Novem mestu na 14 dni zapora; pri disciplinarni preiskavi pa ni bil odpuščen, kakor slovenski uradnik v Lescach, ki je imel v blagajni prilmanjkljaja 23 kron in ki ni bil sodnijsko kaznovan.

Kako se zapostavljajo slovenski uslužbeni, spričujejo tudi kvalifikacije. Pri letošnji kvalifikaciji so bili slovenski uslužbeni tako slabo kvalifikovani, da so se pritožili. Komisija je uvidela neprimerno, oziroma neresnično kvalifikovanje in je že nekaterim slovenskim uslužbencem kvalifikacije izboljšala.

Omeniti je še, da se o gotovih stvareh dvornega svetnika, c. kr. ravnatelja Aleksandra Galambosa, ne informira, ampak da se izdajajo neredbe v času, ko je on na dopustu, posebno, ko se tiče nemških uslužbencev in postaje Gorice.

Glede izpraševalnih komisij poudarjamo podpisani, da je višji inšpektor Karol Pallasman, referent V. oddelka, leta 1910 takratnemu državnemu poslancu Ivanu Hribarju objubil ustmeno pod svojo besedo, dr. Vladimirju Ravničarju in prof. Matku Mandiču, državnima poslancema, pismo, da bodo nižji uslužbeni pri komisijonelnih skušnjah lahko odgovarjali v svojem materinem jeziku. To se pa še danes ne godi, ampak se pošilja h komisijonelnim izpitom le komisijo, obstoječo iz samih nemških uradnikov. V tem oziru opozarjajo podpisani Vašo Ekselencijo na interpelacijo uloženo od podpisanih dr. Gregorina, dr. Rybáře in Ravničarja v 145. seji sedanega zasedanja dne 23. maja t. l.

Ker mora biti g. dvoraj svetnik Galambos poučen o ukrepih podrejenih mu organov, kolikor se tičejo personalnih stvari, ne mora biti dvoma, da tudi on osebno podpira germanizacijo na državnih železnici tržaškega okoliša.

Podpisani, zanašajoč se na pravico ljubje Vaše Ekselence, ki je pred kratkim v govoru v Komotovu na Češkem postavila pravilno načelo, da je v nastavljanju železniških uslužbencev in uradnikov jemati obzir na narodnost prebivalstva, stavljajo na podlagi gori navedenih dejstev naslednja vprašanja:

1) Ali so Vaši ekselenci znana ta dejstva, ki na najjasnejši način pričajo o prisilanskem službenem postopanju s strani činitelev c. kr. državno-železniškega ravnateljstva v Trstu napram železništvu in uslužbenstvu slovenske in hrvaške narodnosti?

2) Ali je Vaši ekselenci znano, da razni činitelevi tržaškega c. kr. državno-želez-

niškega ravnateljstva delujejo z vso silo za ponemčenje dosedaj izključno slovenske oz. hrvaške posesti ob progah tržaškega c. kr. državno-železniškega ravnateljstva s tem, da nastavljajo tja sistematično nemške uradnike in uslužbenke, nevede slovenskega oziroma hrvaškega jezika?

3) Ali je Vaša ekselencia voljna, odrediti takoj potrebno, da bodo na čisto slovenskih in hrvaških tleh tržaškega železniškega ravnateljstva, kamor pripadajo tudi Gorica in Jesenice, nastavljeni samo uradniki slovenske, oziroma hrvaške narodnosti?

4) Ali je Vaša ekselencia voljna odrediti, da se večnemu šikaniranju in zapostavljanju slovenskega in hrvaškega železniškega uradništva in uslužbenstva sploh stori enkrat konec?

5) Ali je Vaša ekselencia voljna odrediti eventualno celo odstranitev tistih činitelev administrativne in eksekutivne službe pri c. kr. državno-železniškem ravnateljstvu v Trstu, ki so s svojim narodnoprisilanskim početjem jasno pokazali, da so zastopniki vsenemške propagande in eksponente nemških narodnih svetov, ter da so v deželah, v katerih biva Slovenci in Hrvatje absolutno nemogoči?

6) Ali je Vaša ekselencia z ozirom na to, da se nepravilno kvalifikovanje kaznuje po § 95 službenega reda za uslužbenke c. kr. državnih železnic celo z odpustom, voljna, najstrože zaukazati c. kr. državno-železniškemu ravnateljstvu v Trstu, da organi tega ravnateljstva kvalifikujejo slovenske in hrvaške železniške uradnike in uslužbenke povsem nepristransko, in sicer tako, kakor v resnici zaslužijo?

7) Ali je Vaša ekselencia voljna odrediti, da bodo nižji uslužbeni tržaškega železniškega ravnateljstva, ki nemščinu niso zadostno zmožni, lahko polagali izpite v svojem materinem jeziku, in da se zato določijo za take izpitne komisije uradniki, ki razumejo slovensko, oziroma hrvaško?

Na Dunaju, dne 5. novembra 1913.

Slovenskim in hrvaškim pravnikom!

Kakor je bilo vže v včerajšnji številki naznanjeno, vrši se danes ob 8 zvečer v prostorih Slovenske Čitalnice (Narodni dom) sestanek tržaških in istrskih pravnikov v svrhu pogovora, ki naj definitivno ukrene vse potrebne glede osnivanja podružnice „Pravnik“ v Trstu. Na ta sestanek opozarjamo s tem ponovno.

V svrhu bližje informacije pa priobčujemo najvažnejše določbe izpremenjenih pravil društva „Pravnik“, posebno v kolikor se tičejo podružnic.

§ 1. Smoter društva, ki ima svoj sedež v Ljubljani, je, gojiti pravne in državne vede. Njegov delokrog se razteza po Kranjskem, Koroškem, Štajerskem, po Primorju in Dalmaciji, koder sme tudi ustanavljati podružnice.

§ 2. Smoter svoj dosega društvo s tem, a) da izdaja strokovni list; b) da pospešuje izdajanje zbirak zakonov in drugih strokovnih knjig v slovenskem in hrvaškem jeziku; c) da si osnuje strokovne knjižnice; d) da si naročuje strokovne liste in jih prepušča članom v svojih sobah v porabo in e) da prireja predavanja, čitanja in razprave, družabne sestanke in izlete.

§ 23. Podružnicam je namen pospeševati in olajševati društveno delovanje po smislu teh pravil in po navodilih društvenega odbora.

§ 24. Podružnico je moči ustanoviti le s prireditvijo društvenega odbora, ki določi podružnici okoliš njenega delovanja. Ustanovni podružnični zbor sklicuje društveni odbor ali njegov pooblaščenec.

§ 25. Član društva je praviloma tudi član iste podružnice, v katere okolišu prebiva.

§ 26. Člane podružnice (podružnike) sprejema podružnični odbor ter jih naznanja društvenemu odboru vsaj vsakega četrta leta. Podružniki imajo iste pravice in dolžnosti kakor člani društva, plačujejo isto članarino, poleg tega pa tudi posebne prispevke za podružnične namene, če to sklene podružnični občni zbor.

§ 27. Podružnične posle opravlja podružnični odbor, ki se voli vsako leto na podružničnem rednem občnem zboru izmed podružnikov.

§ 28. Podružnični odbor je sestavljen iz načelnika in vsaj petih odbornikov. Načelnika voli občni zbor, odborniki pa volijo iz svoje srede načelnikovega namestnika, tajnika in blagajnika. Odbor je sklepčen, ako so z načelnikom vred navzoči vsaj trije odborniki in sklepa z nadpolovično večino. Ob enakoglasju odločuje načelnik.

§ 29. Podružnični odbor ima zlasti naslednje pravice in dolžnosti: a) da pridobiva in sprejema nove člane, pobira članarino in jo pošilja društvenemu odboru; b) da prireja shode in sestanke za podružnike; c) da podpira društveni odbor pri izdajanju društvenega glasila in drugih društvenih publikacij; d) da priobčuje društvenemu odboru zapisnike o svojih sejah, o podružničnih shodih in zborih ter podružnične letne račune.

§ 30. Načelnik podružnice je obenem poverjenik društva v podružničnem okolišu.

On vodi podružnico, poroča o njeni upravi društvenemu odboru in jo zastopa na zunanji. Zlasti mora koncem vsakega koledarskega leta sklicati redni občni zbor, na katerem se podajajo letna poročila in računi ter se voli podružnični odbor. Ako tega zbora ne skliče načelnik ali njegov namestnik, ga more sklicati društveni odbor in mu postaviti predsednika. Izredni občni zbor se skliče, ako to zahteva ena tretjina podružnikov ali društveni odbor.

§ 31. Podružnični občni zbori in shodi sklepajo in odločujejo z večino glasov o stvareh, ki po teh pravilih spadajo v področje podružnic. Podružnične občne zbore in shode je 8 dni poprej naznaniti z dnevnim redom po časopisih in društvenemu odboru.

§ 32. Vsaka podružnica si sme sestaviti svoj poseben poslovni red, ki se pa mora ujemati z določili društvenih pravil in biti potrjen od društvenega odbora.

§ 33. O razdruženju podružnice odločuje poseben v ta namen sklicani občni zbor, na katerem mora biti navzoča vsaj četrtina vseh podružnikov. Ako podružnica iz kateregakoli vzroka preneha, pripade njeno imetje društvu „Pravnik“.

Domače vesti.

Častno svetinjo za dolgoletno službovanje je podelil namestnik Mariji Frančiški Malalan, ki službuje že nepretrgoma 40 let pri majorjevi vdovi, gospe Svastovičevi, Pendice Scrocola št. 601.

Umrl je, kakor nam poročajo iz Sovrancišča pri Sv. Ivanu, ugledni naš mož Franc Živic, tamonjni posestnik in gostilničar „pri Francu“. Za našo narodno stvar je s smrtjo pokojnikovo združena res velika izguba. Kdo se ne spominja naših vrlih Sovranciščarjev in njihove naklonjenosti do Družbe sv. Cirila in Metoda? Pred meseci smo čitali o izrednem njihovi požrtvovalnosti v prid naših družbi in nemala zasluga gre pri tem delu pokojniku. Njegova pristna narodna gostilna je zbirališče našega sveta in sedež tamonjskih društev. Za društva vedno vnet je prišel pred časom, čeprav že bolan, zidati novo dvorano, da bodo imela društva pripraven prostor, in ravno v nedeljo se je imela vršiti slavnostna otvoritev dvorane, združena z veselico v korist CMD. No, usoda je pa hotela drugače in ni mu dovolila živati sadu svojega truda. Družini naše iskreno sožalje!

Quousque tandem? Okolo 10. oktobra 1911. je šel rezervnik Jernej Škrobot, sedaj bivač v ulici Pasquale Besenghi št. 19, na magistrat v oddelek za vojaške stvari, da bi prijavil premebo stanovanja. Govoril je slovenski, zahtevajoč, naj mu zapliše v knjižico, da se je zgasil. Zavarovali se je hotel proti vsaki morebitni kasnejši nepriliki. Uradnik je sicer zabeležil v njihove knjige, ali v rezervistovi knjižici ni hotel potrditi.

Pozneje je poslal svojo ženo z isto zahtevo, ali tudi ona ni nič opravila. Sedaj pa je zopet premenil stanovanje in zopet je šel na magistrat, da to prijavl. To pot je le vprašal — seveda zopet v slovenskem jeziku — da-li ni potrebno, da se to naznačilo potrdi tudi v njegovi knjižici? Odgovor uradnikov je bil, da ne razume nič! Potem je vpraševal drugega in tretjega uradnika, ali vsi so mu odgovarjali, da ne razumejo nič. To natezanje je trajalo kake četrt ure. Zadnji uradnik, ki ga je vprašal, je bil vendar toliko milosten, da je rekel, da pojde iskat — tolmača! Prišel pa je čuden tolmač, kajti tudi ta — ni razumel slovenski! Poslušajoči uradnik pa je silil stranko! Adešlo la parli con lui! — na kar je došil „tolmač“ poudarjal, da tudi on ne zna slovenski! Uradnik pa je le silil, da naj ima od stranke vsaj toliko, kaj hoče in ali izve knjižico pri sebi. Ali tudi tega ni mogel tolmač izvesti in le — odšel. Potem so šli po drugem tolmaču, ki je bil že bolj učen — vsaj v toliko, da je razumel morda vsako deseto slovensko besedo! Vsa čast mu, ali tudi njegovo znanje je bilo prenezaostno.

Tu se je Škrobot slednjič naveličal in je odšel, ne da bi bil kaj opravil v kljub dolgemu mučnemu natezanju z dvema tolmačema!

Ne bomo pisali komentarja, ki nam sili iz peresa, kakorkoli govorimo o razmerah na našem magistratu in o škandaloznem postopanju s slovenskimi strankami. Samo to kličemo vnovič v svet: Tako se dogaja v Avstriji, tako brijejo norce v prosvetljenem XX. stoletju s slovenskimi državljani tudi tedaj, ko plačujejo najtežje vse davkov — krvni davek!

Quousque tandem? Kako dolgo še bodo računali na goloblo narav našega ljudstva gospodje na magistratu in — v zlatobitih vojaških sukajah?

Umetnost in plesi v Trstu. Porabivši našo notico, v kateri smo naglašali, kako razni plesi odjemljejo našemu gledališču precej občinstva, je napisal „Slovenec“ pod gornjim naslovom to-le apostrofo na našo addresso:

„Edinosti“ so se odprle slednjič vendar-le oči, da prav sodi o vrednosti in kulturnem vplivu proslulega večnega plesarenja na Primorskem. Včasih ni bilo tako in naš list jih je imel od „Edinosti“ veliko preslišati, češ, da so plesi faktor, ki Slo-

venstvo v Trstu „gor“ drži. Ko bi „Edinosti“ že takrat nekoliko energično vmes posegla, bi jej ne bilo treba sedaj lamentirati in ropotati!

Spoštovani „Slovenec“ je s to apostrofo na našo addresso zopet enkrat mahnil — mimo. „Edinosti“ ni prav čisto nič spremenila svoje sodbe o plesih in njihovem vplivu. Ljubljansko glasilo je pač pozabilo na tisti znani rek: „Est modus in rebus, sunt certi denique fines“. Po domače: vsaka stvar ima svoje meje, preko katerih se ne sme! „Slovenec“ pač noče poznati razlike med oblikami, načini, prilikami in svrhami raznih plesov.

Kakor danes, tako je „Edinosti“ vedno oboje tiste plesu, ki donajajo nevarnost v npravnem pogledu in so pogubni v gospodarskem pogledu. Tako je danes in tako je bilo od nekdaj. „Slovenec“ pa je vedno drezal nas in naša društva radi plesov sploh, torej tudi društvenih, ki se vrše pod potrebno kontrolo, ko poklicani odgovorni faktorji skrbje za red in pošteno vedenje. Radi tega njegovega drezanja jih je moral „Slovenec“ „preslišati“ od nas. Mi smo te plesu branili, ker smo — poznavajoč tržaške razmere in tukajšnje ljudstvo — dobro vedeli, da so društveni plesi pod primerno kontrolo naravnost koristni v npravnem-vzgojvalnem pogledu. Vedoč, da plesov sploh ne odpravimo, smo sodili povsem pravilno, da je najbolje, da poštene plesi zatro tiste npravnost nevarne in gospodarski pogubne plesu! In to se je, posebno po okolici, doseglo v veliki meri. Odkar skrbje naša društva ljudstvu za zabavo, so bolj in bolj izginalje tiste nesrečne „šagre“, tako, da lahko rečemo, da so si naša društva pridobila naravnost veliko zaslugo za npravnost in pošteno vzgojo našega ljudstva. Neštivilo je naših društev in veliko število je njihovih prireditev, a nikdar se ni zgodilo na njih kako javno pohujšanje, kakorljna so se dogajala, dokler je ljudstvo zahajalo na — drugačne plesu.

Ali, kakor že rečeno: Est modus in rebus! Tudi dobra stvar ne sme preko tiste gotove meje, ko postaja — zloraba na škodo drugih važnih narodnih institucij. Zato smo nastopili. Le zato!

„Slovenec“ pa smo zamerjali še posebno, ker je gledal le preko svojega plota na naš vrt, dasi mu je bilo zlo, ki je je grajal na nas, pod nogami v lastni hiši. Neradi omenjamo to, ker se nam zdi precej odločno. Ali če se nas še sili, moramo. Pri Sv. Ivanu n. pr. imajo njegovi pristali svoje organizacije in svoje središče. Tudi tu se je plesalo in se pleše in se je že — kakor smo že javno omenjali, ne da bi se nam bilo oporekalo — plesalo celo v svetem postnem času! In danes se — tudi pleše! Pa niso to plesi pod nadzorstvom odgovornih faktorjev, ampak navadni, vsakemu pristopni plesi, ki se jih tudi res udeležujejo razni dvomiljivi elementi iz mesta in — ne-slovenske narodnosti. Mari vplivajo ti ugodno v npravnem pogledu na domače udeležnike? Da niti ne govorimo o vplivu v narodnem pogledu! V „liberalnem“ „Narodnem domu“ pri Sv. Ivanu pa prirejajo le društvene plesu in plesne vaje pod očesom odbornikov!

Torej še enkrat, spoštovani „Slovenec“: Est modus in rebus. Pamenet človek računa s ljudmi, kakorljni so, in ne bo hotel izsiljevati več, nego je dosegljivo. Duhovniku, ki meni, da bo mogel ustvariti pri nas same sv. Alojzije, je neizogibno hudo razočaranje. Čim vidimo, da plesa ne odpravimo, ne rohnimo proti njemu sploh in ne obdolžujemo njh, ki hočejo le dobro, ampak glejmo, da se to, kar bi moglo biti nevarno, vrši na način, ki v čim najmožnejši meri prepreča zlo! To je edina pametna pot. Druga, nasprotna, priča sicer o veliki vnemi, ali — ne koristi!

Za zboljšanje položaja državnih uradnikov. Prejeli smo: Ker so se višila že skoraj v vseh večjih mestih Avstrije zborovanja državnih uradnikov v svrhu protestiranja proti zavlačevanju udeležitve službene pragmatike, se je odločila tudi koalicijska državni uradnikov v Trstu, da skliče enak shod in sicer v nedeljo dne 9. t. m., ob 11 dopoldne v prostorih gledališča Fenice.

Pokazati hočemo vladi tudi mi, da nam je dosti zavlačevanja, da ne verjamemo več njenim obljubam, da se ne damo voditi za nos, ko smo vendar faktor, brez katerega se državni voz ustavi.

Naj se torej udeležijo zborovanja vsi državni uradniki brez razlike strank in narodnosti, kajti tu gre za življensko vprašanje. Kdor se zborovanja ne udeležil, škoduje samemu sebi. — A ne vabimo le somišljenikov, temveč vse davkoplačevalce, da se vsakdo prepriča, da ni res kar poučarja ob vsaki priliki vlada, da so namreč z udeležitvijo službene pragmatike zvezani visoki davki. Država nam da lahko brez vsakega junktima to, kar upravičeno zahtevamo, da se pošteno preživimo.

Naj ne manjka torej v nedeljo nihče kdor hoče pomagati sebi in dobri stvari.

Lepi reševalci italijanstva. V tork se je vršila pred tržaškim okrajnim kot kazenskim sodiščem velezanimiva razprava, ki je pokazala v presljajni luči one takozvane reševalce tržaškega italijanstva. Zaradi pre-

ozkega prostora današnje številke smo morali poročila prihraniti za jutri, povemo pa že na kratko danes, da je bil glavni obtoženec obsojen za nič manj nego sedem prestopkov proti telesni varnosti, lahke telesne poškodbe, razžaljenja straže in žaljenja časti.

Politično društvo „Edinost“

sklicuje

za nedeljo, 9. novembra

ob 10 dopoldne

JAVEN SHOD

v veliko dvorano „Narod. doma“.

DNEVNI RED:

1. Naš položaj in naše delo.
2. Poročila o delovanju v parlamentu in v tržaškem mestnem svetu ozir. deželnem zboru.

Na mnogobrojno udeležbo vabi

ODBOR.

Trgovski tečaj za vajence na „Slovenski obrtni nadaljevalni šoli“, v ulici Stadlon št. 21, so se pričeli s 1. oktobrom t. l. Pouk se je dosedaj vršil za I. razred vsak torek in četrtek, za II. razred pa vsako sredo in petek od 2 do 5 popoldne. Ker pa je bilo to za gg. trgovce nepriljubeno, izprijemil se je urnik pričenši s 1. novembrom t. l. tako, da bo pouk za I. razred ob nedeljah od 8 do 1 popoldne in ob četrkih od 2 do 5 pop.; za II. razred pa ob nedeljah od 8 do 1 pop. in ob petkih od 2 do 5 pop.

Vajenci se bodo od sedaj naprej poučevali tudi v italijanskem in nemškem jeziku, kar je gotovo velike važnosti.

P. n. gg. trgovci se opozarjajo z ozirom na dejstvo, da se je urnik prikril tako, da ne bodo imeli vsled tega kakih neprilic v trgovini, da svoje vajence, ki so jih priglasili, redno pošiljajo v šolo, oni, ki pa jih še niso vpisali, pa da to store v najkrajšem času! Opozorja se na to tem mujele, ker se bo po tej izprijembi strogo pazilo na red in pa ker bi vodstvu bilo jako ne ljubilo, če bi moralo poseči po sredstvih, ki mu jih daje na razpolago zakon!

VODSTVO

Slov. obrt. nadaljev. šole v Trstu.

Izlet na Učko. Odbor trž. podr. S. P. D. naznanja, da se je izlet na Učko, ki je bil določen za dan 15. ozi. 16. nov. t. l., radi koncerta pevskega društva „Kolo“ iz Zagreba preložil na dan 22. oziroma 23. nov. Prijave radi prenočišča sprejema podružnica za ta izlet najkasneje do dne 19. novembra.

Razpis podpore. Običajno se vsako leto na dan 2. decembra, ob obletnici nastopa vlade našega vladarja, delijo podpore iz obresti zaklada, katerega je ob petdesetletnici cesarjevi nabralo uradniško društvo in ustanovilo pod imenom: cesarja Frana Josipa I. jubilejni fond za sirote c. kr. uradnikov za Trst in okolico. Pravico do te podpore imajo le mladoletne sirote in pa vdove c. kr. uradnikov z več otroki brez izjeme, bivaajočih v Trstu in okolici. Nekoliko vane prošnje, iz katerih naj bo razvidna potreba in pravica do te podpore, naj se pošljejo „Kuratoriju Frana Josipa I. jubilejnega fonda v Trstu“, ulica della Stazione št. 8, II. razr., in sicer do 20. t. m. Za oblašavo preiskave naj prošilec da prošnjo podpisati okrajnemu predstojniku ali pa predstojniku urada, kjer je rajnik služboval.

Družba sv. Cirila in Metoda je imela leta 1912. prejemkov (brez volil in prehodnih zneskov) K 175.929 39, letos pa, v času od 1. januarja do inkl. 4. novembra 1913. l. K 123.919 11. Da se družinski dohodki v letošnjem letu zopet ne bodo zmanjšali, imamo do 31. decembra 1913. l. t. j. v teku 7 tednov nabrati še K 52.010 28. — Podružnice! Prijatelji družbe na delo!

Magdalenska podružnica CMD je ustanovila početkom novembra šolsko kuhinjo za otroke magdalenskega otroškega vrtca. Do tega koraka je podružnico privredlo dejstvo, da je večina staršev vpisalo svojo dečo v otroški vrtec s pogojem, da ostanejo otroci ves dan v vrtcu. Je pa tudi z ozirom na bližnji italijanski otroški vrtec, kjer dobivajo otroci kosilo zastonj, treba preprečiti, da se na šli otroci ne vpišejo v nasprotni vrtec, kjer se gotovo potujčijo. Gledati je torej treba, da se jih sprejme v naš vrtec čim več mogoče. Zato je bila naša podružnica prisiljena, dati otrokom opoldne kosilo. Z ustanovitvijo šolske kuhinje ima podružnica veliko stroškov, posebno prve mesece, ker je bilo treba kupiti potrebni inventar. Zato se obračamo do naših rodoljubnih Magdalencev Zgoraj in Spodnjih, posebno pa do naših vedno radodarnih in požrtvovalnih trgovcev, z vročo prošnjo, da nam priskočijo za privrati v pomoč ter nam darujejo vsak po svoji moči ali v denarju ali pa v jestvinah

v korist šolske kuhinje. Podružnica se v imenu naših nedolžnih otrok že vnaprej najiskrenejše zahvaljuje. — Rodoljubli, pomagajte!

Tržaška mala kronika.

Trst, 6. novembra.

Poizkušena samoumora. — Katarina Znidaršič, stara 29 let, stanujoča v Rocolu št. 3761, je danes ponoči skočila v neki vodnjak v bližini hiše, v kateri stanuje. Rešil jo je še pravočasno njen lastni soprog. — V ul. Nuova št. 7, pri rodbini Dondi uslužbena 23letna dekla Natalija G. je v samomorilnem namenu izpila neko strupeno tekočino. Zdravnik rešilne postaje jej je izpral želodec in jo potem dal prepejati v bolnišnico.

Rop na ladji. Dne 3. t. m. je na parniku Avstro-Amerikane „Sofia Hohenberg“, ki je sedaj zaradi črne kuge, ki se je pokazala na njem, zasidran v karantenski luki pri Sv. Jerneju, a je bil tedaj še v novi prosti luki, ležal bolan v ladijski bolnišnici mornar Avguštin de Gennaro. Naenkrat so se odprla vrata in vstopil je neki moški, ki je z revolverjem v roki zagrozil Gennarju naj molči in potem začel preiskovati njegove stvari ter mu odnesel popolnoma novo obleko, vredno 100 K in denarnico s 52 K. V tem času pa je drug lopov strahil ob vratih. Potem sta oba izginila. Gennaro se ni upal klicati na pomoč in je šele pozneje povedal, kaj se je zgodilo. Včeraj pa je aretirala policija nekega Petra Motza, iz Gorice, ki je bil zaposlen na istem parniku. Motz sicer tajl, da bi bil soudeležan pri ropu, toda dokazati ni mogel, kje se je nahajal tisti čas. Odvedli so ga v preiskovalni zapor.

Priporočljiv mizar je neki Alojzij Volšich, ki ima svojo delavnico v ul. Limitanea. Posebno je izvežban v kuhinjskem pohištvo in je imel dovolj naročil, za katera je tudi sprejemal denar na račun od 50 do 100 K. Toda namesto da bi bil tudi izgovoril pohištvo, je lepo denar porabil, ali pa je izgovoril le nekaj kosov naročenega pohištva. Tako je bilo oškodovanih več strank, ki so stvar ovadile policiji.

Slovensko gledališče

v Trstu.

V nedeljo ob 3.30 popoldne se uprizori kot otroška predstava v letošnji sezoni, ena najlepših bajk za mladino, svetovno znana bajka v 6 dejanjih

PEPELKA.

Pri tej popoldanski predstavi sodeluje vse naše dramsko oboje, kakor tudi popolni vojaški orkester.

Cene so dramske.

Zvečer ob 8.15 se poje prvič v Trstu velika romantična opera v 3 dejanjih in 5 slikah

ČAROSTRELEC.

To mojstrsko delo velikega klasika Webra se uprizori pri nas po originalu ter se bo predavala tudi proza, ki je navadno črtana. Za predstavo se vrše velike priprave in bo za glasoviti prizor, ki se vrši v volčjem brezdnju, scenerija popolnoma nova.

Sodelujeta popolni orkester in povečani zbor.

Predstava je v abonementu.

Vstopnice in sedeži so v razprodaji pri dnevnem gledališki blagajni v „Narodnem domu“ (glavni vhod).

Društvene vesti.

Pevski zbor „Glasbene Matice“ v Trstu. Danes večer točno ob 8 pevski vaja za moški zbor. Ker je neka jako važna zadeva, prošim vse člane zbora, da se točno in polnoštevilno odzovejo.

Pevovodja.

Članom „Delavskega podpornega društva“ se naznanja, da se bo brala maša zadušnica za umrle člane v nedeljo, dne 9. t. m., ob 9 zjutraj v cerkvi sv. Antona novega.

Martinov večer priredi v nedeljo, dne 9. t. m., v dvorani „Del. kons. društva“ pri Sv. Jakobu šenjakovski „Citálnica“. Na sporedu je: solopetlje, kupleti, seveda običajna Martinova gos, srečkanje, šaljiva pošta itd. K zabavi, ki se vrši pri pogrnjeni mizah, je vstopnina prosta. Po zabavi se vrši ples. — Začetek ob 6 zvečer.

Akad. tehn. društvo „Tabor“ v Gradcu je na svojem občnem zboru 1. novembra izvolilo sledeči odbor: predsednik phil. Maks Kovačič, podpredsednik med. Boris Štajmer, tajnik med. Fran Dečko, blagajnik med. Jos. de Gierla, knjižničar phil. Ivan Glaser, gospodar tehn. Ivan Plevnik, odbor namestnika tech. Jos. Bajti in techn. Ivan Bagatelj, preglednika phil. Fran Ramovš in iur. Milan Kolar.

DAROVI.

— Za šolsko kuhinjo magdalenske podružnice CMD je nabrala g. ca Milka Vekjetova med povabljenimi gosti pri družinski večerji, prirejani po gosp. Ivanu Sveinlu o priliki njegovega položnega izpita za stavbniškega podjetnika K 2472. Nabiralniki in darovateljem najiskrenejša hvala!

†
S tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš preljubi oče, soprog, tast oziroma stari oče gospod

ŽIVEC FRANC

danes ob 8 in pol zjutraj po dolgi in mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal. Pogreb predragega pokojnika bo jutri ob 2 pop. iz hiše žalosti Vrdela-Farnet 1374.

SV. IVAN, 6. novembra 1913.

Živec Uršula, soproga, Mihael, Franc, sinova, Justina, hči, Ana roj. Pilih, sinova Oušan, vnuk.

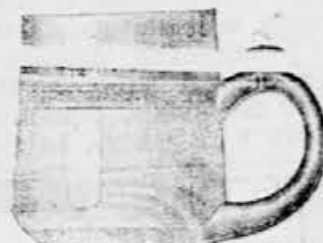
Ul. Cavana 15, nasproti škofijske palače

prostovoljna likvidacija

vseh steklenin in poročil, ki se nahajajo v zalogi. Izbera namiznih service ter za kavarno in umivalnike. Interesantno za gostilničarje, krčmarje in kavarnarje.

Kozarci za pivo
1/2-lit. po 30 vin.
1/4-lit. „15“
vinski kozarci po
9 vinarjev,
elegantni stekleni
krozniki po 9 vin.

Jakob Hirsch ulica Cavana št. 15
nasproti škofijske palače

... NARODNA POSOJILNICA IN HRANILNICA v TRSTU ...

registrovana zadruga z omejenim jametvom.

NOVA ULICA ŠT. 13, II. NADSTROPJE

sprejema in obrestuje **vloge na knjižice po 4¹/₂ -- 4³/₄ -- 5⁰/₁₀**

Daje posojila na menjice in vrednote na mesečna ali tedenska odplačila.

Eskomptuje trgovske menjice. Prodaja srečke na mesečne obroke.

Leopold Kuret · Trst

ulica dell' Istria št. 98 (Sv. Mar. Magd. zgornja) priporoča

svojo trgovino jestvin in kolonijalnega blaga.

Postrežba točna.

Cene zmerne.

Brivco in frizer za dame

And. Rojic, Trst

Via Acquedotto 20.

Priporoča se gospodom za dobro in higijenično postrežbo.

Damam se priporoča za moderno friziranje, glavoprajanje, barvanje i. t. d.

Vsakovratna lasna dela se izvršujejo dobro in točno.

.. Alla Città di Solingen ..

Vittorio e Erminio Zandegiacomo

Trst, ul. Ponterosso 4 (hiša Mordò).

Velika izbira nožičev, škarij, brivnih britev, brivnih aparatov vseh sistemov, aparati za lasé, predmeti za manecure, kuhinjski noži i. t. d.

Lastna delavnica brusarja CORSO št. 3.

Dr. PEČNIK

(Dr. PETSCHNIGG)

TRST, VIA S. CATERINA STEV. 1.

Zdravnik za notranje (splošne) bolezni. 8—9 in 2—3 in specializist za kožne in vodne (spolne) bolezni: 11¹/₂—1 in 7—7¹/₂.

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov.

Izdiranje zobov brez

= vsake bolečine =

Dr. J. Cermák V. Tuscher

zobozdravnik konces. zobni tehnik

... TRST ...

ulica della Caserma št. 13, II. nadst.

Salon za gospe

Pranje glave, česanje, barvanje las, izdelovanje in veliko skladišče lasuljarskih del, kakor pletenice, kroketi itd. Priporoča se p. n. gospem

A. ŠEBEK,

lasuljar, Trst, ulica G. Carducci št. 9.

IVO KROŠEL, Trst, ul. delle Poste 5.

(naslednik M. SALARINI)

„Alla città di Londra“

Velika zaloga izgotovljenih oblek

navadne in najfinejše, za gospe in dečke. Zimske obleke, površniki in suknje. Moderna avtorizovana lastna krojačnica izvršuje eleganten in moderen kroj po nizkih cenah.

Ulica Arata št. 1.

JESENSKA SEZONA!

TVRDKA

Vittorio Piscur, Trst

opozarja vse svoje cenjene odjemalce, da je sprejela veliko pošiljatev narejenih oblek za moške in dečke v najnovejših barvah in da jih bo oddajala ob tej priliki po tako nizkih cenah, kakor jih še ni bilo v Trstu. — Oglejte si veliko skladišče, ne da bi morali kaj kupiti. NB. Priporoča se, da trgovine ne zamenjate z drugimi, kar bi bilo v vašo škodo.

Prileg. gorilice „Alvaticio Ousano“

Nar. delavska organizacija.

Godbeni odsek NDO sklicuje za danes ob 8 zvečer važen sestanek v društvenih prostorih pri Sv. Jakobu.

Podružnica NDO v Škedenju sklicuje za jutri, v soboto, ob 7 zvečer javen shod za delavce v plavžih. Na njem bo govoril tov. dr. Jos. Mandić. — Tovariši! Udeležite se shoda v častnem številu!

Zadnje brzajavne vesti.

Zopetno sklicanje poslaniške reunije.

DUNAJ 6. (Izv.) Ruska vlada je predlagala zopetno sklicanje londonske veleposlaniške reunije, ki naj bi se bavila z vsemi nerazrešenimi balkanskimi vprašanji, zlasti pa z albauskim vprašanjem. Avstrija in Italija pa sta predlog odklonili, češ da je program poslaniške reunije že izčrpan.

Ugron odpoklican iz Belgrada.

DUNAJ 6. (Izv.) Kakor smo izvedeli, je dosedanji avstrijski poslanik v Belgradu, pi. Ugron, odpoklican in prestavljen v urad zunanjega ministrstva na Dunaju. Na njegovo mesto je imenovan dosedanji poslanik na Cetinju, general baron Glessl. Tudi italijanski poslanik na Cetinju, Squitti je imenovan za poslanika v Belgradu, na njegovo prejšnje

mesto pa pride dosedanji svetnik na veleposlaništvu na Dunaju, Negroto.

Senzacionalna razkritja dr. Daneva.

DUNAJ 6. (Izv.) Bivši bolgarski ministriški predsednik dr. Danev je na zborovanju zaupnikov svoje stranke med drugim tudi izjavil, da je za časa njegove vlade neka zakulisna vlada vodila pogajanja z avstrijskim poslanikom Tarnovskim glede bolgarsko-avstrijskega sporazuma, glasom katerega naj bi v slučaju, če bi bila srbska armada zmagovita, zasedla Avstrija Sandžak-Novipazar in preprečila tudi eventualni nastop Rumunije proti Bolgarski. Pogajanja so bila že popolnoma perfektna, a je Avstrija pozneje pustila Bolgarsko popolnoma na cedilu in jo kruto varala. Dunajski oficijozni „Fremdenblatt“ piše k temu, da je to poročilo popolnoma izmišljeno. Sploh so napravila dr. Danevova razkritja na Dunaju veliko konsternacijo.

Kralj Ferdinand na Dunaju.

DUNAJ 6. (Kor.) Zunanji minister grof Berchtold je posetil danes bolgarskega kralja Ferdinanda v koburški palači in je konferiral z njim nad eno uro.

Popoldne je bil kralj Ferdinand sprejet od cesarja v dolgi avdijenci.

Poneverjenja na reškem magistratu.

REKA 6. (Izv.) Preiskovalna komisija je prišla na sled novim poneverjenjem v ob-

činski upravi. Na ukaz guvernerja je bil danes suspendiran ravnatelj mestnega carinskega urada Antonio Raverno. Komisija je dobila nalog, naj preišče vse bilance zadnjih let.

Rosegger dobi Noblovo nagrado.

STOCKHOLM 6. (Izv.) Akademija znanosti je sklenila predlagati za Noblovo nagrado za literaturo, znanega štajerskega nemškega pisatelja, Petra Roseggerja.

Grško-turški konflikt in Srbija.

PARIZ 6. (Izv.) V poučenih krogih se zatrjuje, da je Turčija že ponovno poskušala pridobiti Srbijo za slučaj grško-turške vojne za nevtralnost, a je Srbija turške ponudbe odločno odklonila in takoj dirigirala del svojih mobiliziranih čet na grško mejo. Grško-turški položaj se presoja v Parizu zelo pesimistično.

Mali oglasi

Službo krčmarja razpisuje „Slovensko delavsko in obrtniško, konsumno in gospodarsko društvo „JADRAN“ pri Sv. Jakobu v Trstu, ulica dell'Industria št. 10. Nastop takoj. Pismene ponudbe poslati na naslov: Josip B a b i č, ulica dell'Istria št. 64, Trst. (2588)

Stanovanje v „Narodnem domu“ v II. nadstropju, leve stopnice odda se z 24. februarjem 1914 pod zelo ugodnimi pogoji. Pojasnila daje Inzeratni očealek Edinosti. 2609

Šivalni stroji — najnovejši, kupljeni na dražbi, izredna prilika, se prodajo po kron 64— (triletno jamstvo). Pripravi tudi za preprodajalce. — Ulica S. Caterina št. 7, dvorišče. 2583

Sivalni stroji najfinjši; elegantno pohištvo, mizice, 4 predali pripravi za šivanje, vezenje in krpanje, z vsemi aparatami (jamstvo za 3 leta) se prodajo po kron 160—. Ulica S. Caterina 7, dvorišče. 2584

Plesna šola danes zvečer :-: od 8:30 do 10:30 se vrši v dvorani „Konsumnega društva“ pri sv. Jakobu. 2492

PLES. I. Tržaška Slovanska Godba priredi javen ples od te nedelje dalje vsako nedeljo in praznik v lepi dvorani gostilne ex „Grotta“ ulica Tivarnella. 2610

Alba 500. — Spoštovana G. za Vas ležijo pisma na pošti v Trstu. 2605

Iščem hlapca za voziti s konjem in druga lahka dela. Nastop takoj. Prednost imajo mladeniči z dežele od 15 do 17 let. Naslov pove Inzeratni očealek Edinosti. 2606

Meblovana soba se odda brez hrane v ulici Commerciali št. 11, III. nadstropje. 2587

Sprejme se čevlarski pomočnik za moško delo. — Trst, ulica Belvedere št. 32, Schenk. 2597

Gostilna v ulici Belvedere št. 37, se odda takoj. Zahteva se kavejca. 2596

Mlekarsko društvo Zatočnin odda na dražbi izvrstno čajno maslo po dogovoru dne 11. novembra 1913. 2594

DELNIŠKA DRUŽBA GREINITZ

CORSO 18 - TRST - CORSO 18**ZADNJE NOVOSTI**

PEČI

vseh sistemov**za kurjavo s plinom, ogljem in drugim kurilom****Razven tega bogat izbor**

VSEH PRITIKLIN ZA PEČI

po najnižjih cenah.

Slavno občinstvo se prosi, da obiše in pregleda naše VELIKO SKLADIŠČE PEČI, ne da bi bilo obvezano kaj kupiti.

